

Előszó

Címünk csupán arra utal, hogy az alábbi kötet olyan tanulmányokat tartalmaz, amelyek a fogság utáni Izrael irodalmát, történelmét és teológiáját tárgyalják. Ahogy az egyszeri történet mondja: a tanító néni is türelmetlenül magyarázza az iskolában, hogy ha ezt mondja „fele”, az azt jelenti, hogy két egyenlő részre oszt valamit. S ezt még mindig nem érti az osztály nagyobbik fele! – Valóban, ez a bizarr kettősség jellemzi az Ószövetségi kutatóit is napjainkban (legalábbis Magyarországon). Némelyek a fogság előtti irodalmat méltatják, ám eközben elhanyagolják a fogság utáni vallásos irodalmi élet értékelését. Mások talán inkább az Ószövetség másik felét, a babiloni fogság utáni gyűjtő és szerkesztő munkát, de a meglévő tradíciók kreatív fölhasználását és tovább folytatását értékelik. Valljuk meg: az elmúlt években mind Nyugat-Európában, mind Észak-Amerikában az izraeli vallásos irodalom eme aspektusa nyert egyre nagyobb jelentőséget, de ez a változás kevésbé jellemző a magyarországi teológiai irodalomra. Hogy miként ment végbe az ószövetségi kutatásban ez a paradigmaváltás, arra talán példát hoz cikkem „A láthatatlan Ezsdrás” a bevezetőjében. A hangsúly eltolódását mindazáltal mind a Tóra, mind a próféták, mind pedig a szent iratok kutatásában láthatjuk – és remélem, a tanulmányok elolvasása után, legalábbis részlegesen, látni fogja az Olvasó is!

Jelen kötetünk ötlete, s jórészt kivitelezése is Xeravits Géza érdeme. Mármost az Olvasóra bízunk, hogy áldja,

KARASSZON ISTVÁN

vagy átkozza őt ezért; én magam hálás köszönetre érzem magam elkötelezve, ami az ő személyét, és ami a L'Harmattan kiadó munkáját illeti. Különösen is megtisztel, ha Xeravits professzor (a fogság utáni Izrael szakavatott ismerője) ezeket a tanulmányokat megjelentetésre méltatja. Ahogy mondani szoktuk, ez „evehit ad deos”.

Budapest, 2010 februárjában

K.I.